

II. Aansluiting van gerechtigden en weduwen/weduwnaars, bedoeld in artikel 32, eerste lid, 7° tot 11^oter en 16°, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994, in de hoedanigheid van persoon ten laste

Van toepassing vanaf 1 januari 2019.

Het Koninklijk besluit van 30 juli 2018 (B.S. 14.08.2018) wijzigt het artikel 124, § 1, 2° van het Koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994: het optierecht voor de gerechtigden, bedoeld in artikel 32, eerste lid, 7° tot 11^oter en 16°, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994, met een pensioen dat overeenstemt met een beroepsloopbaan die korter is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan, wordt volledig opgeheven.

Het Koninklijk besluit treedt in werking op 1 januari 2019.

Deze omzendbrief heeft tot doel een interpretatie en richtlijnen te geven voor de toepassing van die wijziging.

1. Wat verandert er?

De nieuwe reglementering voorziet dat vanaf 1 januari 2019 de gepensioneerden en de weduwen/weduwnaars die de hoedanigheid van gerechtigde als bedoeld in artikel 32, eerste lid, 7° tot 11^oter en 16° van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994, en zonder betaling van persoonlijke bijdragen aanspraak kunnen maken op geneeskundige verstrekkingen, nooit aangesloten kunnen worden in de hoedanigheid van persoon ten laste. Zij moeten *verplicht aangesloten worden in de hoedanigheid van gerechtigde*, ook al genieten zij van een pensioen dat overeenstemt met een beroepsloopbaan die korter is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan.

2. Vanaf wanneer?

De nieuwe regelgeving is enkel van toepassing voor de nieuwe aanvragen tot aansluiting als persoon ten laste vanaf 1 januari 2019. Er wordt niet voorzien in een retroactiviteit: de verworven situaties worden behouden. Dit betekent dat de rechthebbenden die aangesloten zijn in de hoedanigheid van persoon ten laste deze hoedanigheid ook zullen kunnen behouden na 31 december 2018, behoudens indien hun situatie wijzigt.

Het is de datum van aanvraag tot aansluiting als persoon ten laste die zal spelen voor de toepassing van de nieuwe reglementering en niet de datum van de toekenning van het pensioen.

Wanneer een persoon destijds - ondanks het optierecht - gekozen heeft om zich in te schrijven als gerechtigde gepensioneerde en in december 2018 deze keuze wil herzien (omdat hij van een pensioen geniet dat overeenkomt met een beroepsloopbaan die korter is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan) dan moet het ziekenfonds de aanvraag tot aansluiting als persoon ten laste weigeren daar deze aansluiting slechts uitwerking krijgt op 1 januari 2019 krachtens artikel 124, § 1, 2°, derde lid, Koninklijk besluit 3 juli 1996.

3. Situatie waarbij de gerechtigde gepensioneerde of gerechtigde weduwe/weduwnaar vrijwillig vraagt om aangesloten te worden als persoon ten laste

De personen die de hoedanigheid hebben van gerechtigde gepensioneerde of weduwe/weduwnaar moeten vanaf 1 januari 2019 verplicht aangesloten worden als gerechtigde. Het is de datum van aanvraag tot aansluiting die zal spelen voor de toepassing van de nieuwe reglementering en niet de datum van de toekenning van het pensioen.

Het ziekenfonds moet dus de aansluiting als persoon ten laste weigeren wanneer een gerechtigde gepensioneerde of gerechtigde weduwe/weduwnaar vanaf 1 januari 2019 vraagt om aangesloten te worden als persoon ten laste. Deze persoon moet aangesloten blijven als gerechtigde; er is geen wijziging van hoedanigheid.

Verschillende situaties kunnen zich voordoen:

- een persoon is aangesloten als persoon ten laste. Hij ontvangt een pensioen dat kleiner is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan voor de datum van 1 januari 2019
-> hij kan aangesloten blijven als persoon ten laste na 31 december 2018 (behalve indien zijn situatie wijzigt).
- een persoon is aangesloten als persoon ten laste. Hij ontvangt een pensioen dat kleiner is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan na 31 december 2018
-> hij moet zich inschrijven als gerechtigde gepensioneerde vanaf zijn pensioen.
- een persoon is ingeschreven als gerechtigde werknemer. Hij ontvangt daarna een pensioen dat kleiner is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan voor de datum van 1 januari 2019. Hij vraagt om aangesloten te worden als persoon ten laste na 31 december 2018
-> de aansluiting als persoon ten laste is niet mogelijk; hij moet zich inschrijven als gerechtigde vanaf 1 januari 2019.
- een persoon is ingeschreven als gerechtigde werknemer. Hij ontvangt daarna een pensioen dat korter is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan voor de datum van 1 januari 2019. Hij vraagt om aangesloten te worden als persoon ten laste voor 1 januari 2019
-> hij kan aangesloten blijven als persoon ten laste na 31 december 2018 (behalve indien zijn situatie wijzigt).

4. Situatie waarbij de situatie van de persoon ten laste wijzigt na 31 december 2018 waardoor hij verplicht aangesloten moet worden als gerechtigde

De persoon die van een pensioen geniet dat overeenstemt met een beroepsloopbaan die korter is dan een derde van een volledige of als zodanig beschouwde loopbaan, is aangesloten als persoon ten laste. Zijn persoonlijke situatie wijzigt na 31 december 2018: hij dient om één of andere reden van gerechtigde te veranderen na 31 december 2018. Hij kan niet meer aangesloten blijven als persoon ten laste gezien de nieuwe reglementering: hij moet zichzelf aansluiten als gerechtigde.

- Het betreft een (her)inschrijving:

Wanneer de persoon (her)ingeschreven moet worden in de zin van het artikel 252, Koninklijke besluit 3 juli 1996 dan gebeurt de (her)inschrijving volgens de gewone regels van opening van recht. De betrokkene moet een aanvraag tot inschrijving bij de V.I. van zijn keuze ondertekenen. Deze inschrijving zal uitwerking hebben op de eerste dag van het kwartaal waarin de hoedanigheid van gerechtigde werd verworven, en ten vroegste op 1/1/2019 (datum van de inwerkingtreding van de nieuwe reglementering).¹

 Voorbeeld: X is aangesloten als persoon ten laste; hij geniet van een rustpensioen – 1/3 sinds 1 december 2017. Op 15 januari 2019 verandert zijn situatie waardoor hij niet meer aangesloten kan blijven als persoon ten laste; hij moet zich inschrijven als gerechtigde gelet op de nieuwe reglementering (geen keuzerecht meer). Het betreft een eerste inschrijving (hij is nooit ingeschreven geweest als gerechtigde).

Zijn inschrijving krijgt uitwerking op 1 januari 2019: men moet niet terugkeren tot de eerste dag van het kwartaal waarin de hoedanigheid van gerechtigde gepensioneerde werd verworven, met name 1 oktober 2017, omdat betrokkene op die dag de keuze had tussen de hoedanigheid van persoon ten laste en de hoedanigheid van gerechtigde. Het Koninklijke besluit van 30 juli 2018 was namelijk nog niet in werking getreden waardoor de persoon in kwestie nog kon genieten van het keuzerecht zoals voorzien in het oude artikel 124, § 1, 2° van het Koninklijke besluit van 3 juli 1996. Hij heeft destijds de hoedanigheid van persoon ten laste gekozen.

- Het betreft een wijziging van hoedanigheid:

Wanneer de situatie van de persoon ten laste wijzigt waardoor hij aangesloten moet worden als gerechtigde en het betreft geen (her)inschrijving in de zin van het artikel 252, Koninklijke besluit 3 juli 1996 dan heeft men te maken met een wijziging van hoedanigheid.

In dergelijke gevallen is er een voortzetting van de vorige inschrijving en wordt het persoonlijk recht op geneeskundige verzorging als gerechtigde toegekend vanaf de werkelijke datum van het verwerven van deze hoedanigheid, op voorwaarde dat voldaan werd aan alle bijdragevereisten met betrekking tot het daarmee overeenstemmende referentiejaar. Hier ook zal men slechts kunnen terugkeren tot ten vroegste 1 januari 2019 gelet op de algemene principes van het overgangsrecht en de werking van de wet in de tijd.

 Voorbeeld: X is aangesloten als persoon ten laste; hij geniet van een rustpensioen – 1/3 sinds 1 december 2017. Op 15 januari 2019 verandert zijn situatie waardoor hij niet meer aangesloten kan blijven als persoon ten laste; hij moet zich aansluiten als gerechtigde gelet op de nieuwe reglementering (geen keuzerecht meer). De geldigheid van zijn vorige inschrijving is nog geldig; het betreft een wijziging van hoedanigheid.

1. Daar gekozen is geweest voor een onmiddellijke werking van de nieuwe reglementering vanaf 01.01.2019, zijn de nieuwe regels dan ook slechts van toepassing op rechtsfeiten die zich voordoen na haar inwerkingtreding. Rechtsgevolgen die zich hebben vergezennijkt onder de oude reglementering blijven dus ook onaangetaast.

Betrokkene verliest zijn hoedanigheid van persoon ten laste op 15 januari 2019. De hoedanigheid van persoon ten laste kon echter wel geldig bestaan voor de periode tot 15 januari 2019. De hoedanigheid van gerechtigde gepensioneerde gaat in op 16 januari 2019.

5. Praktische voorbeelden:

1. *X vraagt een aansluiting als persoon ten laste op 20 november 2018. Hij geniet van een rustpensioen dat overeenkomt met een beroepsloopbaan die kleiner is dan een derde van een volledige beroepsloopbaan sinds 1 september 2018. Mag het ziekenfonds betrokkene aansluiten als persoon ten laste?*

De nieuwe reglementering is nog niet van toepassing: X kan door het ziekenfonds aangesloten worden als persoon ten laste op basis van zijn pensioen kleiner dan een derde mits hij aan de andere reglementaire voorwaarden hiertoe voldoet.

2. *X vraagt een aansluiting als persoon ten laste op 20 januari 2019. Hij geniet van een rustpensioen met een beroepsloopbaan die kleiner is dan een derde van een volledige beroepsloopbaan sinds 1 januari 2019. Mag het ziekenfonds betrokkene aansluiten als persoon ten laste?*

De nieuwe reglementering is van toepassing: de aansluiting als persoon ten laste is niet mogelijk aangezien X de hoedanigheid van gerechtigde gepensioneerde heeft (op basis van zijn individueel rustpensioen) en zonder betaling van persoonlijke bijdrage aanspraak kan maken op geneeskundige verstrekkingen. Betrokkene moet zich aansluiten als gerechtigde.

Vanaf wanneer heeft de inschrijving uitwerking?

Indien het een eerste inschrijving betreft dan moet hij een aanvraag tot inschrijving ondertekenen en wordt het recht als gerechtigde gepensioneerde retroactief geopend op 1 januari 2019.

Indien het een wijziging van hoedanigheid betreft (persoon ten laste wordt gerechtigde) dan heeft de hoedanigheid van gerechtigde uitwerking vanaf het moment dat de betrokkene zijn hoedanigheid van persoon ten laste verliest.

3. *X vraagt een aansluiting als persoon ten laste op 20 januari 2019. Hij geniet van een rustpensioen met beroepsloopbaan die kleiner is dan een derde van een volledige beroepsloopbaan sinds 1 december 2018. Mag het ziekenfonds betrokkene aansluiten als persoon ten laste?*

De nieuwe reglementering is van toepassing: de aansluiting als persoon ten laste is niet mogelijk aangezien X de hoedanigheid van gerechtigde gepensioneerde heeft (op basis van zijn individueel rustpensioen) en zonder betaling van persoonlijke bijdrage aanspraak kan maken op geneeskundige verstrekkingen.

Vanaf wanneer heeft de inschrijving uitwerking?

Indien het een eerste inschrijving betreft dan moet hij een aanvraag tot inschrijving ondertekenen en wordt het recht als gerechtigde gepensioneerde geopend op 1 januari 2019 (datum van inwerking-treding nieuwe reglementering), en niet op 1 oktober 2018. De maand december 2018 zal gereguleerd kunnen worden in de hoedanigheid van persoon ten laste.

Indien het een wijziging van hoedanigheid betreft (persoon ten laste wordt gerechtigde) dan heeft de hoedanigheid van gerechtigde uitwerking vanaf het moment dat de betrokkene zijn hoedanigheid van persoon ten laste verliest.

4. *X is aangesloten als echtgenoot ten laste sinds 1 januari 2017 gelet op zijn rustpensioen kleiner dan een derde van een volledige beroepsloopbaan. Moet het ziekenfonds hem op 1 januari 2019 aansluiten als gerechtigde gepensioneerde?*

Neen, zijn situatie is niet gewijzigd. Het ziekenfonds moet zijn hoedanigheid niet wijzigen. Het recht kan op 1 januari 2019 verlengd worden als persoon ten laste.

5. *X is aangesloten als echtgenoot ten laste sinds 1 januari 2017 gelet op zijn rustpensioen kleiner dan een derde van een volledige beroepsloopbaan. Op 10 januari 2019 overlijdt zijn echtgenote en wenst hij aangesloten te worden als ascendent ten laste van zijn dochter. Hij voldoet aan de samenwoningsvoorwaarde als ook aan de inkomensvoorwaarde. Hij geniet nog steeds van een rustpensioen kleiner dan een derde van een volledige beroepsloopbaan. Mag het ziekenfonds hem aansluiten als ascendent ten laste?*

Neen. De situatie van persoon X is gewijzigd. De nieuwe regelgeving is van toepassing. Hij moet aangesloten worden als gerechtigde gepensioneerde.

Vanaf wanneer?

Indien het een eerste inschrijving betreft dan moet hij een aanvraag tot inschrijving indienen bij het ziekenfonds en wordt zijn recht geopend vanaf 1 januari 2019 (datum van de inwerkingtreding van de nieuwe reglementering). Men gaat niet terugkeren tot 1 januari 2017 (eerste dag van het kwartaal waarin hoedanigheid van gepensioneerde aangeworven werd).

Indien de vorige inschrijving nog geldig was en men te maken heeft met een wijziging van hoedanigheid (persoon ten laste wordt gerechtigde) dan zal de hoedanigheid van gerechtigde gepensioneerde uitwerking krijgen op 11 januari 2019.

Omzendbrief V.I. nr. 2018/355 – 248/66 van 17 december 2018.